

Schajjk L 150); O 157 bij 12a *niet in de bank van 5a, maar men neemt ze eruit, zet ze op het paardje en gaat achter het paardje staan om ze uit te snijden*; O 224 bij 12a *geen ander dan 4a* en bij 13f *nogmaals met 4a*; O 228 bij 12 *het snijmes van 4a wordt gebruikt*; P 38 bij 15a *neen. Daarvoor gebruikt hij het mes dat onder 4a afgebeeld staat*; P 109 bij 15c *de scherpe randjes worden verwijderd bij middel van het snijmes (vraag 4). Fijnere afwerking gebeurt met het schrabmes (= gewoon stevig mes).*

Trekmes en trekbröt. Enkele citaten ter documentatie: C 148 op bijlage *snijmes en borstplankje*; C 149 op bijlage: ... *Men had dan een hol bol gesneden plankje voor de buik, met een riem om het lichaam*; F 73 bij 13 *maar door worde vroger een trekmes bij gebruikt en ook een borst plankien anders was het te gevoorlijk*; G 171 bij 13a *dit deed je gewoon op een stoel met een klos voor de borst om het voetgat aan te trekken met het trekmes.*

D

De namen van het fijnmes zijn slechts zeer onvolledig opgenomen. De overige benamingen zijn: *ofsniedersmes* F 118; *afsnijmes* I 87, K 128, L 17; *afsnijder* M 9a—48a; *afmaker* G 201; **ofdraoire* O 75; **opsniedre* O 75; **upsniedersmes* N 78; *opsnijmes* O 67, 204 (dit woord ook in Hulste en vandaar in WNT XI 1221); *fijn blokmes* C 34, F 115, K 91; *klein blokmes* E 144, C 110; *plat snijmes* K 240; *klompmes* F 76 (deze naam duidt ter plaatse ook wel het paalmes aan); *uuthaalmes* G 221; *oethaaler* G 250.

Men gebruikt het paalmes ook na het boren. Niet opgenomen, hoewel daar eigenlijk wel enige aanleiding toe was, is O 46; hier schrijft men bij 12a *De klopperen worden niet opgesneden terwijl ze in de ruimbank zitten maar wel op de snijblok. Er werd een snijmes gebruikt.* Het staat immers niet helemaal vast, dat men bedoelt: na het uithollen. Evenmin O 54, dat bij 13f schrijft *afzonderlijk, meestal glas, soms het snijmes* (ook 4a heet er *snijmes, verkrammes*) en ook niet O 75 en O 204, waar dergelijke opmerkingen gemaakt worden. Men ziet dat het kaartbeeld dus zeker niet overtrokken is. Ook opmerkingen uit L 381, Q 21 en Q 201 doen vermoeden, dat men er het paalmes na het boren voor een tweede maal gebruikt.

E

De benamingen *gladmes* en *fijnmes* moeten begrepen worden tegen de achtergrond van *ruumes* en *grofmes*. Men vergelijkte kaart 20. Over de